

Can Roca

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Polígon 9. Parcel·la 14
Emplaçament Veïnat de Can Roca
Alçada: 49

Coordenades:

Latitud: 41.73524
Longitud: 2.67309
UTM Est (X): 472814
UTM Nord (Y): 4620433

Classificació

Número de fitxa 08082 - 43
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XX
Estat de conservació Regular
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Nivell 3 de protecció segons l'article 19 de la normativa del Catàleg de béns a protegir.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Número inventari Sí (IPA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001805000DG72A0001MJ

Fitxes associades:

[Freixeneda de Can Roca](#)

[Rellotge de sol de Can Roca](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Jordi Montlló Bolart
dj., 23/12/2021 - 11:31

Descripció

Can Roca és una de les masies més antigues del terme, situada en un lloc ben estratègic, protegida pels contraforts del turó de Can Simó al nord-est, amb un punt d'aigua important, a tocar del torrent que porta el nom de la casa i distant d'uns cinc-cents metres, de l'església de Sant Cebrià i de la Tordera.

És de planta rectangular, i està formada per un cos central adossat a un altre edifici molt més antic, visible des de la façana nord, dos cossos adossats als costats i un porxo suplementari de totxo adossat, a mà dreta de la façana principal.

El cos central consta de planta baixa, pis i golfes, mentre que en l'edifici més antic és de planta baixa i pis. La coberta, amb cornisa, és de teules àrabs a dues aigües i el carener perpendicular a la façana principal, orientada al sud-oest. A l'angle de l'entaulament, just a l'extrem del carener o cavalló dels teulats, destaquen els espantabruixes de terrissa, en forma de cua de gall, anomenada també pardalera. Els dos cossos adossats són de planta baixa i pis. El de mà esquerra forma part de la zona d'habitatge amb la coberta a un únic aiguavés, mentre que el de la dreta és una cort amb l'assegador al damunt.

Les obertures del cos central es defineixen a partir de dos eixos de verticalitat, gairebé simètrics, a excepció de les dues portes d'entrada. Ambdues tenen marxapeus de pedra i arc escarser. La principal té porta vidrada de doble fulla amb el portaló de tancament a l'interior, mentre que la de la dreta, és d'una sola fulla. A mà esquerra, a la planta pis, es conserva, tot i que en mal estat, un rellotge del tipus vertical declinant, esgrafiat.

Adossada per la façana de llevant, hi ha un edifici modern, construït amb totxo, bigam de formigó i teulat de fibrociment. Al costat de la porta, situada en un costat, damunt d'un antic abeurador de pedra, s'hi va col·locar una pica de pedra i un pla de treball.

De la façana posterior de la casa més antiga, destaquen algunes pedres carejades que emmarcaven antigues finestres, actualment tapiades, i a la planta baixa, el forn que sobresurt de la façana, amb cobert de teula àrab. Les finestres d'aquesta façana estan emmarcades per maó i rajol.

El parament és mixt de pedra i maons amb argamassa de morter de calç arrebossat. Al davant de l'edifici hi ha un porxo per endreçar el tractor i les eines del camp i s'endevina les restes de l'antiga era. I en un altre costat, una barraca amb el pou.

Observacions:

A mà dreta de la porta principal s'hi observa un parell de panotxes de blat de moro penjades d'un ganxo, com a element protector de la llar.

Història

En els llibres parroquials de l'any 1672, Can Roca es troba documentada com al Mas Garriga. Els seus propietaris en aquest moment són Josep Garriga maridat amb Arcàngela.

L'any 1685 el fill d'aquests, Josep, es casa amb Eulària Rossell (†1696), de Fogars. El matrimoni, consta com a propietària d'una casa i d'un camp contigus, anomenada l'Hostalet.

L'any 1713 Josep Garriga Rossell es marida amb Rosa Buch, originària de Vallmanya.

L'any 1727 en el Mas Garriga hi ha una ferreria. Aquesta està a càrrec de Gaspar Ribot (†1745), fill de Dalmau Ribot, ferrer de Sant Dalmai. Gaspar està casat amb Margarida Juny, filla també d'un altre ferrer, aquest de Brunyola, que ocuparan varies dependències de la casa.

L'any 1731 el matrimoni sembla estar instal·lat al mas anomenat, Ferrer de Fogars, on Gaspar continua amb el seu ofici, mentre que a la ferreria del Mas Garriga queda a càrrec del seu cunyat, en Miquel Juny († 1734). Aquest darrer, mor jove, amb la qual cosa en Gaspar ha de tornar a la ferreria del Mas Garriga, però aquesta vegada ho fa amb Maria Gorch († 1750), amb qui es casa en segones núpcies.

En el cens parroquial realitzat durant els anys 1737 i 1740, s'esmenta la part del Mas Garriga dedicada a ferreria com a "la Casa d'en Ribot". En aquells anys, a més del matrimoni, hi consten els fills, Elena, Gaspar, Maria i Joan.

Durant aquests anys, també consten com habitants de l'altra part de la casa, la Maria Valls (vídua de quaranta-dos anys), amb els seus fills, Eulària (vint anys), Mònica (vuit anys), Francesc i Anastàsia (cinc anys).

El canvi de nom de la casa prové del segle XVIII, quan el 1757, Rafel Roca adquireix la casa i les terres del Mas Garriga. Aquest apareix en els documents parroquials a partir de 1748, quan es casa amb Anna Maria Roqueta i treballaran com masovers del Mas Simon.

En una nota escrita pel rector de la parròquia, Dr. Salvi Fort i Sabater, deixa constància de la compra i recorda que el mas paga delme i primícia de tots els grans i també paga carnalatge al rector de Fogars.

L'any 1789, l'hereu dels Roca, en Jacint, es casa amb Maria Sala.

L'any 1823, en Salvador Roca Sala, fill i hereu de Jacint i Maria, es casa amb Maria Jalmar de Ramió. La Maria Jalmar mor i Salvador es casa en segones núpcies amb Maria Masferrer.

L'any 1852, Manel Roca i Jalmar, es casa amb Mariana Llundès, amb qui no tindran fills. Després de la mort de la Mariana, en Manel es casa en segones núpcies amb Maria Vilà i Frigola, amb qui tindrà quatre fills (Francesc, Josep, Ramon i Joaquina).

En el cens de 1862 a més de la casa, Manel Roca i Jalmar declara estar en possessió d'una peça dividida en tres quarteres de secà, mitja de sureda, quatre de bosc i vuit quartans d'erm. També declara la peça situada en el Pla d'en Roca, amb onze quarteres de secà, una i mitja d'albereda i una d'erm. La peça de l' "Alucàs", que consta de dues quarteres de secà, dues de bosc i mitja d'erm. Una peça en el Pla de la Mata, dividida en dues quarteres i mitja d'albereda i tres i mitja més de terres ermes. En el Camp anomenat de les Ànimes té dues quarteres més de secà. En el Pla de Fogars té un camp amb dues quarteres. A Can Pere hi té una peça de terra que consta de tres quarteres entre bosc i erm. A més té bestiar ramader i una mula per a feinar.

El 1872, Manel, novament vidu, es casa en terceres núpcies amb Rosa, (germana de la seva segona esposa) i amb qui tindrà dos fills més, en Joan i la Maria.

En el padró de 1889, el propietari de la casa és en Francesc Roca Vilà († 1912), que hi viu amb la seva esposa Maria Serras i Saleta i els seus fills, Manuel († 1913) i Josep, a més del mosso Miquel Prat. Al cens de 1896 la família ha augmentat, ja que hi consten altres fills (Maria, Pilar, Joan i Joaquina), i a més, tenen una minyona, Maria Berenguer i un mosso anomenat Joan Cardona. En el cens de 1909 la família torna a

créixer, ja que consta un nen, en Ramon. El mosso en aquest moment és en Josep Pous, i Narcís Solà és el pastor.

Quan mor el 1912 el cap de família, en Francesc Roca, amb quaranta-sis anys, el mas queda en mans de la vídua i l'hereu, Manuel, que l'any següent mor amb tan sols vint-i-cinc-anys. El daltabaix deu ser gran perquè l'any 1914, tota la família marxa a Barcelona.

És en aquest mateix moment en que, procedents de la Rajoleria, entren a viure a la casa els masovers Josep Poch i Comas, vidu de Maria Camps i Pastells, amb sa germana Maria i la seva filla Francesca (13/03/1908-?). L'any següent, en Josep Poch es casa en segones núpcies amb Teresa Matas i Comas. La Maria, germana d'en Josep també es casa amb Joaquim Pagès de Can Bancells de Martorell. Tenen com a mosso a Josep Verdaguer.

En el cens parroquial de 1920, els masovers de la casa són el matrimoni Josep Poch i la Teresa Matas amb dues filles, la Francesca, la Gracieta i la Teresina. En aquests anys consten també com a residents a Can Roca, el mosso, Joanet Ollé i Romà i el mestre de Fogars, August Viladesau.

La Francesca Poch Matas, es casa amb l'hereu de Cal Ferrer (Massanes), Joan Estol, on marxa a viure-hi. L'any 1936, Josep Poch i Comas († 1960) i Teresa Matas i Comes († 1975) són els avis de la casa; la segona de les filles, la Gracieta († 1963) hi viu amb el seu marit, Josep Camps i la seva filla, Remei (1936). També hi viu i el mosso Joan Clua. L'any 1937 neix la Pilar, i el 1943, en Joan. Hi consten empadronats dos mossos, en Joan i en Josep Clos i Nonell. La Teresa, la darrera de les filles, marxa de casa amb quaranta-tres anys, cap a Tordera, per casar-se amb Francesc Pons de Can Verges.

L'any 1962, Remei Camps i Poch es casa amb Antoni Perich i Gelats i marxa a viure a Cal Carreter.

L'any 1972, Joan Camps i Poch es casa amb Dolors Nualart i Vives, de Ca l'Agut de Grions.

Com a nota històrica curiosa, en entrar els anys cinquanta del segle passat, Can Roca es converteix, a més de les tasques pròpies de pagès, en la centraleta de correus del poble. Josep Camps i Marlet († 1996) en serà el primer carter. Després de jubilar-se ho portà son fill Joan durant tres anys i l'any 1977, la seva germana Pilar que ocuparà el càrrec fins l'any 2002.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Fogars de la Selva*.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

